

VZGOJNI NAČRT

OŠ VOJNIK

Na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št.81/06,102/07,107/10,87/11,40/12-ZUJF, 63/13 ter po predhodno pridobljenem mnenju učiteljskega zbora in Sveta staršev je Svet šole na predlog ravnateljice na 16. seji dne, 29. 9. 2016 sprejel:

VZGOJNI NAČRT

Vzgojni načrt opredeljuje:

- vzgojne dejavnosti v šoli,
- oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši,
- vključevanje staršev v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt smo oblikovali na osnovi zakonodaje ter v zvezi z njo sprejetimi predpisi in notranjimi akti šole, ki se nanašajo na zgoraj zapisana področja, v sodelovanju s strokovnimi delavci šole in starši.

KAZALO VSEBINE:

1	VZGOJNA NAČELA ŠOLE	4
2	SODELOVANJE S STARŠI	6
3	VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE	7
3.1	Proaktivne in preventivne dejavnosti	7
3.1.1	Ure oddelčne skupnosti	8
3.1.2	Dejavnosti šolske skupnosti	8
3.1.3	Govorilne ure za starše	8
3.1.4	Dodatne dejavnosti za razvijanje sposobnosti učencev	8
3.2	Svetovanje in usmerjanje	8
3.3	Pohvale in priznanja	9
3.3.1	Pohvale	9
3.3.2	Priznanja	10
3.4	Vzgojni postopki in ukrepi	10
3.4.1	Kršitve šolskih pravil	11
3.4.2	Vzgojni ukrepi	12
3.4.3	Restitucija	13
3.4.4	Mediacija	14
3.5	Vzgojni opomini	15
4	URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA	16

1 VZGOJNA NAČELA ŠOLE

V OŠ Vojnik bomo organizirali in oblikovali vzgojno in učno delo na način, ki bo upošteval otrokovo enkratnost, neponovljivost in individualnost. Otrokom bomo zagotovili varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem bodo lahko dosegli najboljše dosežke, ki jih zmorejo.

Vsi se bomo trudili, da bo znanje vrednota. Zaposleni bomo v ta namen pri pouku uporabljali različne sodobne metode poučevanja, ki jih bomo prilagajali učencem, ustvarjali bomo spodbudne pogoje za učenje, učence usmerjali v iskanje informacij, pri svojem delu bomo strokovni in dosledni. Prav tako pa bomo skrbeli za stalno strokovno izpopolnjevanje.

Od učencev pričakujemo, da bodo sproti opravljali svoje učne obveznosti, sodelovali pri pouku, se držali dogovorov z učitelji in s starši ter razvijali svoje delovne in učne navade.

Globalizacija in napredek tehnologije posegata in spreminjata življenjsko okolje otrok, saj se zmanjšuje čas, ki ga prebijejo z družino in v njej. Zato bomo v šolske in vzgojne programe vključevali vsebine, ki imajo v ospredju razvijanje in utrjevanje občečloveških in demokratičnih vrednot.

Posebno skrb bomo namenili razvijanju odgovornosti za svoje vedenje, učenju socialnih veščin in različnim tehnikam reševanja problemov. Poudarjali bomo pomen ustreznega spopadanja s svojimi problemi in učence učili, kdo jim lahko pomaga pri reševanju težav, kadar sami ne zmorejo.

Posebno skrb bomo namenili tudi učencem, ki zaradi različnih vzrokov težje dosegajo povprečne oziroma zelene učne rezultate (pomoč manj uspešnim učencem, učenci s posebnimi potrebami), in učencem, ki so sposobni dosegati najvišje rezultate (delo z nadarjenimi učenci).

Tekmovalnost bomo razvijali predvsem kot izziv posameznika samemu sebi (da se angažira najbolje, kot se zmore). Zato bomo posebej spodbujali in pohvalili delavnost, prizadevnost in medsebojno pomoč.

Temeljni pogoj za uspešno opravljanje VIZ-dela je medsebojno spoštovanje vseh udeležениh, kar pomeni, da se bomo zaposleni trudili pokazati spoštljiv odnos in primeren način komunikacije do sodelavcev, učencev in staršev. Učenci pa so dolžni spoštovati vse delavce šole, vrstnike in druge ljudi ter upoštevati šolska pravila in navodila učiteljev.

Našim učencem bomo v šoli zagotavljali varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem bodo lahko optimalno razvijali svoje potenciale, pri tem pa bomo spodbujali njihovo individualnost in ustvarjalnost. Iz tega cilja izhaja tudi naša vizija:

V prijaznem okolju rastemo v znanju in ustvarjalnosti.

Vrednote, ki jim bomo sledili z vzgojnim delovanjem:

- spoštovanje, poštenje,
- odgovornost, delavnost, strokovnost,
- znanje, ustvarjalnost, inovativnost,
- upoštevanje različnosti, strpnosti, prijateljstvo,
- občutek varnosti, skrb za okolje,
- enakopravnost.

Cilji vzgojnega delovanja:

- razvijati občutek samospoštovanja,
- razvijati empatijo in spoštovanje do drugačnih,
- razvijati pozitiven odnos do dela,
- ponuditi učencem kakovosten pouk.

Ker učenci sistem vrednot vzpostavljajo v interakcijskih procesih, si bomo prizadevali vzdrževati pozitivno socialno klimo in zaupanje med učenci in učitelji. Skozi različne dejavnosti bomo učencem omogočali razvijati kulturo kritičnega presojanja, ravnanja glede na dogovore, vživljanje in sočustvovanje, ustvarjali bomo spoštljive medsebojne odnose ter sporazumno reševali probleme.

Sprva se bomo osredotočili na razvijanje empatije, spoštovanje do drugačnosti, medsebojno spoštovanje ter na odgovorno ravnanje (z izpolnjevanjem delovnih, učnih obveznosti, širše do okolja, v katerem živimo). Prav tako bomo posebno pozornost namenili razvijanju pozitivnega odnosa do dela.

Pri razvijanju empatije in spoštovanja do drugačnosti bomo delovanje zastavili medgeneracijsko. Vzgojno bomo ukrepali tako, da bomo starejše otroke vključevali v delo z mlajšimi. Starejši učenci bodo za mlajše načrtovali in izvajali delavnice ter prostočasne aktivnosti.

Postopoma si bomo zastavili druge prioritete cilje glede vrednot vzgojnega delovanja in jih bomo preko VIZ-procesa dosledno zasledovali.

Učencem bomo ponujali kakovosten pouk z upoštevanjem sodobnih tehnik poučevanja in s seznanjanjem s primeri dobre prakse preko strokovnih izobraževanj, strokovnih aktivov, študijskih skupin ipd.

2 SODELOVANJE S STARŠI

Zavedamo se, da je redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši pogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole, saj starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek. S starši bomo zato sodelovali pri doseganju čim boljših učno-vzgojnih rezultatov in pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok.

Na prvem roditeljskem sestanku na začetku vsakega šolskega leta bomo staršem predstavili prioritete naloge in jih seznanili z vzgojno temo, ki ji bomo v tekočem šolskem letu namenili največ pozornosti. Starše bomo povabili, da preko izvoljenega predstavnika staršev v Svetu staršev aktivno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, posebej v raznih preventivnih akcijah, reševanju nastalih problemov ipd.

Poleg običajnih oblik sodelovanja s starši (roditeljski sestanki, govorilne ure) bomo spodbujali vključevanje staršev v Šolo za starše. Šola za starše bo obravnavala aktualne vzgojne vsebine in v goste vabila strokovnjake s posameznih tematskih področij.

Spodbujali bomo tudi druge oblike druženja in komunikacije staršev v okvirih oddelčnih skupnosti (dnevi odprtih vrat, oddelčne proslave ipd.) in na nivoju šole (šolski bazar ipd.).

Starše bomo sproti obveščali o osebnem razvoju otroka, dosežkih in tudi o posebnostih, ki zadevajo njihovega otroka, na govorilnih urah. V primeru, da otrok krši šolska pravila, bomo skupaj s starši poskušali najti način, da se otroku ustrezno pomaga pri reševanju nastalih težav. Po potrebi bomo starše usmerjali v svetovalne centre in druge ustanove, ki nudijo ustrezno pomoč, ki jo potrebuje družina in otrok.

Starše bomo obveščali:

- ustno (govorilne ure),
- po telefonu,
- pisno.

V primeru, da učitelj oz. razrednik ne bo mogel vzpostaviti sodelovanja s starši, mu bo pomagala svetovalna služba na šoli. Ob kršitvah šolskih pravil se bomo strokovni delavci vključevali postopno:

- razrednik,
- svetovalna služba,
- vodstvo.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja s starši ali ko oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bo svetovalna služba poiskala pomoč otroku in mu zagotovila obravnavo, ki jo bodo izvedle druge institucije psihosocialne pomoči.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 Proaktivne in preventivne dejavnosti

Delavci šole bomo šolsko delo in življenje v šoli organizirali tako, da se bodo učenci v šoli počutili varne, da bodo pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni in da bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje ter sprejemali omejitve, ki jih prednje postavlja življenje v skupnosti.

Z učenci, ki bodo kršili šolska pravila, bomo sproti opravljali razgovore. Ob ponavljajočih ali težjih kršitvah bomo vključili šolsko svetovalno službo. Postopek in dokumentacijo vodi razrednik, ki po potrebi vključi še šolsko svetovalno službo.

Ker je razred primarna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti in reševanju problemov, ki zadevajo razred. Vsaka oddelčna skupnost se bo aktivno vključevala v delo skupnosti učencev šole.

Razrednik bo skrbno spremljal razred in dogajanje med učenci ter se učinkovito odzival na dogajanje v razredu. Pri tem bo upošteval razredno klimo, dinamiko medsebojnih odnosov v skupini, posebnosti posameznih učencev in kontekst dogajanja. Posebno pozornost bo namenil bolj ranljivim učencem. Pri reševanju ponavljajočih in hujših problemov bo k sodelovanju povabil šolsko svetovalno službo.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bomo organizirali v okviru ur oddelčne skupnosti (razredne ure), dnevov dejavnosti, interesnih dejavnosti in izbirnih vsebin ali kot posebne šolske projekte.

Posebno pozornost bomo namenili naslednjim temam: odnosu z vrstniki, socialnim veščinam, medvrstniškemu nasilju, nenasilnemu reševanju konfliktov, odvisnosti, odnosu med spoloma, pozitivni samopodobi, varni uporabi interneta, duševnemu in telesnemu zdravju, spoštovanju zasebnosti idr.

Uvajali in nadaljevali bomo s stalnimi oblikami informiranja, učenja in zavedanja o vsakdanjih življenjskih težavah in problemih, s posebnim poudarkom reševanja medvrstniških problemov z mediacijo.

Posebno pozornost bomo namenili razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti s spodbujanjem konstruktivnega vedenja in doslednemu obravnavanju vzgojnih težav. Spodbujali bomo razumevanje, da smo ob siceršnji odgovornosti zase odgovorni tudi za druge, da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah. Preko celotnega procesa vzgoje in izobraževanja bomo spodbujali vrstniško pomoč in solidarnost.

Posebna in vsakodnevna usmeritev šole bo stalna prisotnost dežurnih učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša. Posebno skrb bomo namenili večji občutljivosti delavcev šole za prikrite oblike nezaželenega vedenja.

Vsi strokovni delavci šole bodo vsakodnevno delovali in ukrepali v skladu s šolsko zakonodajo, šolskimi pravili in z osebnim zgledom.

3.1.1 Ure oddelčne skupnosti

Ure oddelčne skupnosti so namenjene vodenju, upravljanju razreda, hkrati pa tudi preventivnemu delu z razredom, usmerjanju učencev ipd. Vsebina ur oddelčne skupnosti se načrtuje v začetku šolskega leta – delno glede trenutne prednostne naloge šole, delno pa glede na potrebe posameznega razreda.

3.1.2 Dejavnosti šolske skupnosti

Šolska skupnost omogoča aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje vzgojnega delovanja v skladu z njihovimi zmožnostmi in vrednotami Osnovne šole Vojnik.

3.1.3 Govorilne ure za starše

Namen govornih ur je, da starši sproti sledijo napredku, uspehom in morebitnim posebnostim o njihovem otroku. Govornilne ure za starše so enkrat mesečno v popoldanskem času – to so skupne govornilne ure, ko so prisotni vsi učitelji šole. V dopoldanskem času pa imajo vsi učitelji enkrat tedensko še dopoldansko govornilno uro za starše in enkrat tedensko še pogovorno uro za učence. V posameznem šolskem letu se izvedejo tudi trije roditeljski sestanki.

3.1.4 Dodatne dejavnosti za razvijanje sposobnosti učencev

Učenci lahko razvijajo svoje interese, spretnosti in inovativnost pri dodatnem pouku, interesnih dejavnostih, izbirnih predmetih, tekmovanjih, delavnicah, raziskovalnih nalogah in dejavnostih, projektih in podobno.

3.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je usmerjena strokovna dejavnost šole namenjena učencem (posredno pa tudi njihovim staršem) pri reševanju težav, ki so povezane z njihovim razvojem, vedenjem ali s šolskim delom.

Svetovanje in usmerjanje potekata v obliki pogovora med strokovnimi delavci šole in učenci, ki kažejo določene težave v šolskem funkcioniranju, imajo težave v odnosih z vrstniki ali kršijo šolska pravila.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za termine izvajanja svetovalnega procesa.

V primerih, ko svetovalni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihosocialne pomoči.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga, da:

- oblikujejo lastne cilje in načine uresničevanja;
- učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače delo;
- spremljajo svoje delo in uspešnost;
- razmišljajo, presojajo in vrednotijo svoje delo in ravnanje drugih;
- prevzemajo odgovornost za svoje ravnanje;
- se znajo vživeti v ravnanje drugih;
- razumejo razloge za neprimerno vedenje;
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte;
- znajo ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, frustracije, apatičnost ...;
- razvijejo pozitivno samopodobo;
- dosežajo cilje, ki jih zastavi šola.

Veliko pozornost bomo učitelji namenili svetovalnim pogovorom z učenci, v katerih bomo pomagali učencem uvideti vzgibe in motive posameznih ravnanj. Skupaj bomo ugotavljali, kako njihova ravnanja pozitivno in negativno vplivajo nanje ter druge, in učencem ponudili pomoč pri iskanju sprejemljivih vedenj. Svetovalni razgovor se zaključi z dogovorom, ki opredeljuje cilje in odgovornosti sodelujočih.

3.3 Pohvale in priznanja

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale in priznanja. Najvišje priznanje za učenca je vpis v Zlato knjigo ob zaključku osnovnošolskega izobraževanja. Pohvale in priznanja lahko predlagajo:

- razrednik,
- oddelčne skupnosti in skupnosti učencev,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj.

Nagrajujejo se uspehi, doseženi izključno na šolskih tekmovanjih.

3.3.1 Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Podelimo jih ob zaključku šolskega leta.

A) Ustna pohvala:

Posamezni učenci ali skupina učencev so lahko ustno pohvaljeni, kadar se izkažejo s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni dejavnosti. Ustno pohvalo izreče razrednik, mentor, ravnatelj ali drug strokovni delavec javno v oddelku. Izrečeno ustno pohvalo zabeleži razrednik v poročilu za ocenjevalno obdobje.

B) Pisna pohvala:

Pisno pohvalo lahko podelimo:

- za prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri pouku ter interesnih in drugih dejavnostih šole (vložen trud, dobre ocene, odnos do dela, lepi izdelki – sodelovanje na razpisih),
- za bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim letom,
- za lep učni uspeh,

- za doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev na različnih področjih znanja in delovanja,
- za posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčnih skupnostih ali skupnosti učencev,
- za spoštljiv odnos do učencev, delavcev šole in drugih odraslih ter nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- za sodelovanje pri različnih akcijah v šoli in kraju,
- za pomoč sošolcem in drugim učencem na različnih področjih,
- zaradi drugih razlogov, ki jih učiteljski zbor oceni kot primerne za pohvalo.

Pisno pohvalo podeli razrednik ob zaključku leta ob podelitvi spričeval. Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Mentorji dejavnosti podeljujejo pisne pohvale ob koncu šolskega leta za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto.

3.3.2 Priznanja

Priznanja učencem na pobudo razrednika, razrednega učiteljskega zbora, mentorja dejavnosti, društev ali drugih ustanov podeljuje ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti. Ravnatelj priznanja ob koncu šolskega leta podeli učencem, ki izpolnjujejo enega ali več izmed naštetih kriterijev:

- osvojeno zlato ali srebrno priznanje iz znanja na državnih tekmovanjih,
- osvojen naziv državnega prvaka,
- osvojeno srebrno priznanje na regijskem tekmovanju in uvrstitev na državno tekmovanje,
- osvojena tri bronasta priznanja (od tega vsaj dva iz znanja učnih predmetov),
- osvojena prva tri mesta za športne ekipe na državnih tekmovanjih,
- osvojeno zlato priznanje za raziskovalne naloge,
- osvojena prva tri mesta na državnem nivoju za dosežke na umetniškem področju oz. za najpomembnejše dosežke na državnih in mednarodnih natečajih.

Najvišje zlato priznanje za učenca/učenko je vpis v Zlato knjigo ob zaključku osnovnošolskega izobraževanja. Vanjo je vpisan, če izpolnjuje vsaj enega izmed naslednjih kriterijev:

- povprečna ocena 4,5 ali več pri vseh zaključnih ocenah v drugem in tretjem izobraževalnem obdobju,
- osvojitve zlatega priznanja na tekmovanjih, ki potekajo na državnem ali mednarodnem nivoju,
- pomemben prispevek k ugledu OŠ Vojnik (izjemni kulturno-umetniški ter športni dosežki na državnem in mednarodnem nivoju, izdaja knjige, inovacije, izumi...).

3.4 Vzgojni postopki in ukrepi

Osnovni vzgojni postopek je razgovor strokovnega delavca šole z učencem. V njem učenec enakovredno sodeluje, namen pogovora pa je svetovanje ali usmerjanje. Sogovornika

poskušata razjasniti nastalo situacijo in sprejeti dogovore o nadaljnjem postopanju učenca. Če dogovori niso sprejeti oz. uresničeni, učitelj v postopek vključi razrednika, kadar pa tudi njegova pomoč ne pripomore k rešitvi primera, razrednik v postopek vključi še svetovalno službo in starše.

O razgovoru z učencem se vodi dokumentacija, ki vsebuje: datum, ime in priimek učenca, ime in priimek razrednika, ime in priimek učitelja, vsebino pogovora in sprejete dogovore. Zapis, ki ga učitelj pripravi, je ključnega pomena pri morebitnem nadaljnjem delu z učencem. Razgovori z učenci potekajo pred/po pouku, v odmorih, v nujnih primerih pa tudi v času pouka. Razrednik spremlja, ali se učenec drži sprejetih dogovorov in vodi evidenco vseh vzgojnih postopkov s posameznim učencem na obrazcu.

3.4.1 Kršitve šolskih pravil

Lažje kršitve šolskih pravil so:

- nestrpnost in nespoštljivo vedenje do učencev in zaposlenih,
- nespoštovanje Hišnega reda,
- neizpolnjevanje učnih in drugih šolskih obveznosti,
- zamujanje k pouku in drugim vzgojno-izobraževalnim dejavnostim,
- neupravičena odsotnost v varstvu vozačev,
- motenje učencev in zaposlenih pri delu,
- ogrožanje varnosti drugih učencev in zaposlenih,
- neodgovorno ravnanje s premoženjem šole ter lastnino učencev in zaposlenih, s čimer se povzroča materialna škoda,
- nesodelovanje pri organiziranih akcijah urejanja šole in šolske okolice, dogovorjenih v oddelčni skupnosti, Skupnosti učencev ali Letnem delovnem načrtu šole (npr. čistilne akcije),
- kršitve pravil dežurstva učencev,
- neupoštevanje navodil zaposlenih na šoli.

Hujše kršitve šolskih pravil so:

- ponavljajoče istovrstne kršitve iz prvega odstavka tega člena, za katere so že bili izrečeni vzgojni ukrepi,
- neopravičeni izostanki nad 12 ur,
- uničevanje pisnih obvestil za starše,
- uporaba pirotehničnih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih ekskurzijah,
- izsiljevanje drugih učencev ali delavcev šole,
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- kraja lastnine šole, lastnine drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,

- uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
- goljufanje pri testih (prepisovanje, uporaba nedovoljenih pripomočkov),
- grob verbalni napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev in delavcev šole,
- kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev in napeljevanje sošolcev k takemu dejanju v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v Letnem delovnem načrtu šole,
- prihod oziroma prisotnost pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- kraja tuje lastnine,
- spolno nadlegovanje učencev ali delavcev šole.

Učenci, ki ne upoštevajo šolskih pravil in ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, kršijo šolska pravila.

3.4.2 Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi usmerjajo otroka in mu pomagajo spremeniti svoje vedenje ter spodbujajo konstruktivna vedenja. Hkrati otroka usmerjajo k prevzemanju odgovornosti za neustrezno ravnanje ter preprečijo nadaljnje neprimerno vedenje.

Vzgojni ukrep je posledica kršitev šolskih pravil. Predlaga se ob lažjih kršitvah pravil šolskega reda kot ustni predlog strokovnega delavca šole, izreče pa ga učenčev razrednik v dogovoru z učitelji, svetovalno službo, starši, vodstvom šole. Razrednik se pred izrekom vzgojnega ukrepa pogovori z učencem.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo v pisni obliki kot obvestilo o vzgojnem ukrepu, ki ga razrednik izroči v podpis učenčevim staršem. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in se mu morajo podrediti. Staršem je vzgojni ukrep izročen osebno ali po pošti.

Oblike vzgojnega ukrepanja:

- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ni pri pouku (odmori),
- razgovor v zvezi z reševanjem problemov (po pouku),
- odstranitev od pouka – če učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka oziroma onemogoča pouk ostalim učencem, gre iz učilnice v drug prostor, kjer pod nadzorom strokovnega delavca šole samostojno predela snov po navodilih učitelja; na podružničnih šolah se učenca prestavi v drug razred, kjer pod nadzorom strokovnega delavca v tem razredu samostojno predela snov po navodilih učitelja,
- če učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje dejavnosti v skupini oddelka podaljšanega bivanja, se ga prestavi v drugo skupino oddelka podaljšanega bivanja ali se pokli-

če starše, da prevzamejo učenca in ga odpeljejo domov,

- učenec sam predela učno snov, ki jo je zamudil zaradi neprimerne vedenja v razredu in pripravi kratek povzetek za sošolce,
- strokovni delavec šole lahko učencu začasno odvzame napravo ali predmet, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka ali druge dejavnosti. O takem odvzemu strokovni delavec še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeli predmet ali napravo v šoli tudi prevzamejo,
- učenec ni več deležen proste igre (RS),
- učenec nariše, napiše, kako bi lahko deloval drugače, npr. v obliki piktograma,
- učenec kot opravičilo nekaj nariše, napiše (RS),
- nudenje učne pomoči sošolcem ali učencem drugih razredov,
- učenca se vključi v dejavnosti, npr. medvrstniške ali socialne dejavnosti na razrednih urah,
- učenca se vključi v delo v korist šolske skupnosti,
- kadar učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven šole (dnevi dejavnosti, tabori, šola v naravi), šola poskrbi za dodatno spremstvo strokovnega delavca ali učenca na dnevih dejavnosti spremljajo njegovi starši ali šola za takega učenca organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli,
- pogostejši prihod staršev v šolo ter razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca šole o dogajanju in doživljanju v šoli,
- pomoč pri urejanju šolskih površin in prostorov (šolsko igrišče, zelenice, garderobe ...),
- dodatno dežurstvo (pripravljanje in pospravljanje prireditvenih prostorov, dežurstvo pri akcijah po pouku ...),
- ukinitvev dežurstva,
- pomoč pri pripravi in zavijanju dobitkov za srečelov,
- tehnično, logistično sodeluje pri pripravi prireditve (npr. valeta) ter je v pomoč pri pospravljanju,
- pomaga pri pospravljanju oz. urejanju jedilnice med 10.00 in 10.10 ter se vrne pravočasno v razred k tretji šolski uri,
- restitucija,
- mediacija,
- drugi vzgojni ukrepi, ki so smiselni v posamezni situaciji in glede na potrebe učenca.

3.4.3 Restitucija

Na šoli rešujemo težave in spore tudi z restitucijo in mediacijo. Izhajamo iz dejstva, da če učencem dovolimo popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljani spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi.

Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

V postopku restitucije ukrepi niso enolično in vnaprej določeni, jih pa smiselno povezujemo s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo. Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Restitucija torej spodbuja konstruktivno vedenje, kjer ni kaznovalca in kazni, ni obrambnih ali destruktivnih reakcij, in je zato verjetnost spremembe vedenja večja. Strokovni delavci (razrednik, po potrebi še šolska svetovalna služba) spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrди, da je zadovoljen s poravnavo, in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če je prej z nepremišljenim ravnanjem povzročil kakršnokoli škodo. O vseh dogovorih, sprejetih med procesom restitucije, vodi zapisnike razrednik in tudi nadzoruje izvajanje dogovorjenega.

Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo premišljenih dejanj.

3.4.4 Mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, tj. mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja in povečuje občutek pripadnosti.

Temeljna načela mediacije in restitucije:

- Za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna, ponujena priložnost.
- Vsako se lahko se odloči (ali pa ne), da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način.
- Mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravilo napak.
- Mediacija in restitucija spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje.
- Mediacija in restitucija zahtevata odločitev in napor učenca.
- V mediaciji in restituciji ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem.
- Vpletene strani sprejmejo rešitev problema oz. nadomestilo povzročene škode.

3.5 Vzgojni opomini

Vzgojni opomin se lahko izreče učencu, kadar krši dolžnosti in odgovornosti določene z zakonom, drugimi predpisi ali akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. Vzgojni opomin se izreče skladno s 60. f členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 87/2011).

Vzgojni opomin se učencu izreče ob tretji lažji kršitvi šolskih pravil ali ob prvi hujši kršitvi šolskih pravil.

Vzgojni opomini so:

- prvi vzgojni opomin,
- drugi vzgojni opomin in
- tretji vzgojni opomin.

Ob izreku drugega vzgojnega opomina se učenca lahko premesti v drug oddelek, obvesti se pristojni center za socialno delo in se ga (center) vključi v načrtovanje pomoči učencu. Ob izreku tretjega vzgojnega opomina se učenca prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

Kadar prejme učenec opomin zaradi kršitev, ki so nastale v oddelku podaljšanega bivanja, se učenca izključi iz oddelka podaljšanega bivanja do konca tekočega šolskega leta.

V primeru hujših kršitev šolskih pravil razredniku pri obravnavi pomaga šolska svetovalna služba. Ta po potrebi in v dogovoru z vodstvom šole v obravnavo vključi tudi zunanje sodelavce (policijo, CSD, svetovalne centre ipd.).

4 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt Osnovne šole Vojnik je temeljni dokument strokovnih delavcev šole za vzgojno-izobraževalno delo z učenci. Za realizacijo Vzgojnega načrta Osnovne šole Vojnik so odgovorni vsi delavci šole.

Vloge in obveznosti pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju realizacije vzgojnega delovanja:

- STROKOVNI AKTIV - KROŽEK VEZI oblikuje Vzgojni načrt v obliki dokumenta, skrbi za spremljavo, vnašava novosti in spremembe v dokument.
- SVET ZAVODA in UČITELJSKI ZBOR potrdita Vzgojni načrt.
- UČITELJSKI ZBOR uresničuje cilje, daje pobude in skupaj s timom za Vzgojni načrt oblikuje smernice za nadaljnje delo.
- RAZREDNIKI so odgovorni za delo v oddelku.
- VSI DELAVCI ravnajo v skladu s pravilniki in kodeksi šole.
- SVET STARŠEV poda soglasje k Vzgojnemu načrtu.
- STARŠI sodelujejo pri uresničevanju Vzgojnega načrta.
- RAVNATELJ spremlja, ugotavlja in zagotavlja kakovost vzgojno-izobraževalnega dela.

Vzgojni načrt začne veljati naslednji dan po sprejetju na Svetu šole. Z njim se seznanijo vsi zaposleni delavci, učenci šole in njihovi starši.

Z dnem veljavnosti novega Vzgojnega načrta, preneha veljati Vzgojni načrt, ki je bil sprejet 30.6.2015.

*Predsednica sveta zavoda:
Maja Kovačič, prof.*